

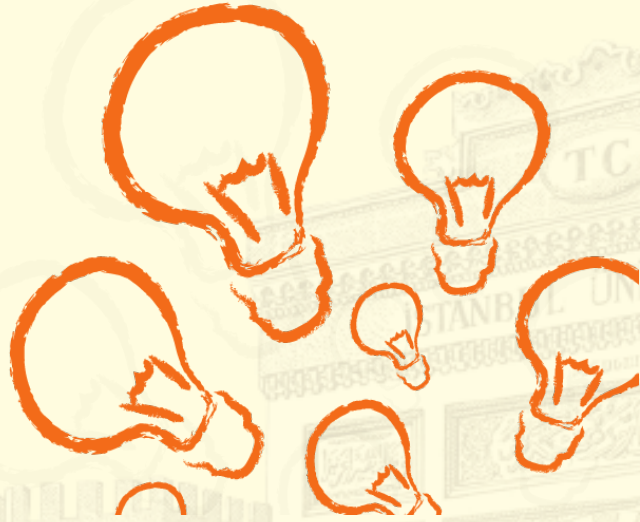

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ İLÂHİYAT FAKÜLTESİ

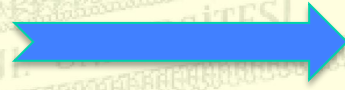
Kur'an-ı Kerim Öğretimi

Dr. Öğr. Ü. M. İsmail BAĞDATLI
mismailbagdatli@yahoo.com

EĞİTİM

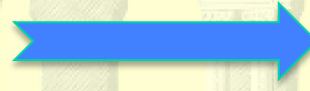
Bireyin kendi iradesi ile belirli bir program dahilinde davranış kazandırma, davranış geliştirme, davranış değiştirme süreci ve olgusudur.

BİLGİ AKTARIMI

BİLGİ AKTARIMI

DAVRANIŞ KAZANDIRMA

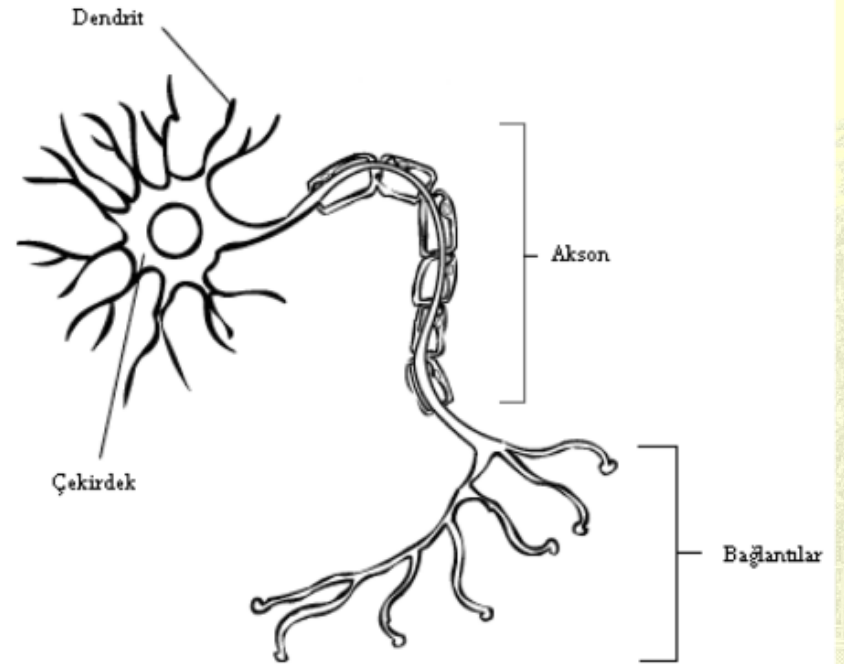

RUH AKTARIMI

Eğitim faaliyetinin olduğu her yerde ğretim vardır.

Öğretim faaliyetinin olduğu her yerde eğitim olmayabilir.

Öğrenme Nedir?

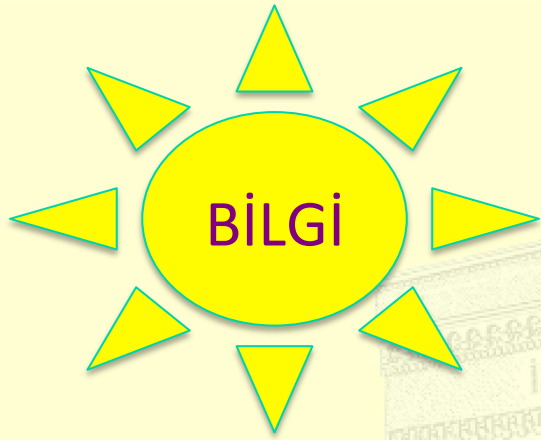

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ

GRUP ÇALIŞMASI

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ

KISA
SÜRELİ
HAFIZA

TEKRAR

UZUN SÜRELİ
HAFIZA

UYGULAMA

ÖĞRENME

TEKRAR YAPMAMAK

UNUTMA

ÖĞRENME NASIL
GERÇEKLEŞİR?

%1 TATMA

%2 DOKUNMA

%4 KOKLAMA

%10 DUYMA

%83 GÖRME

ÖĞRENME

%10

OKUMA

%20

DUYMA

%30

GÖRME

%50

DUYMA VE GÖRME

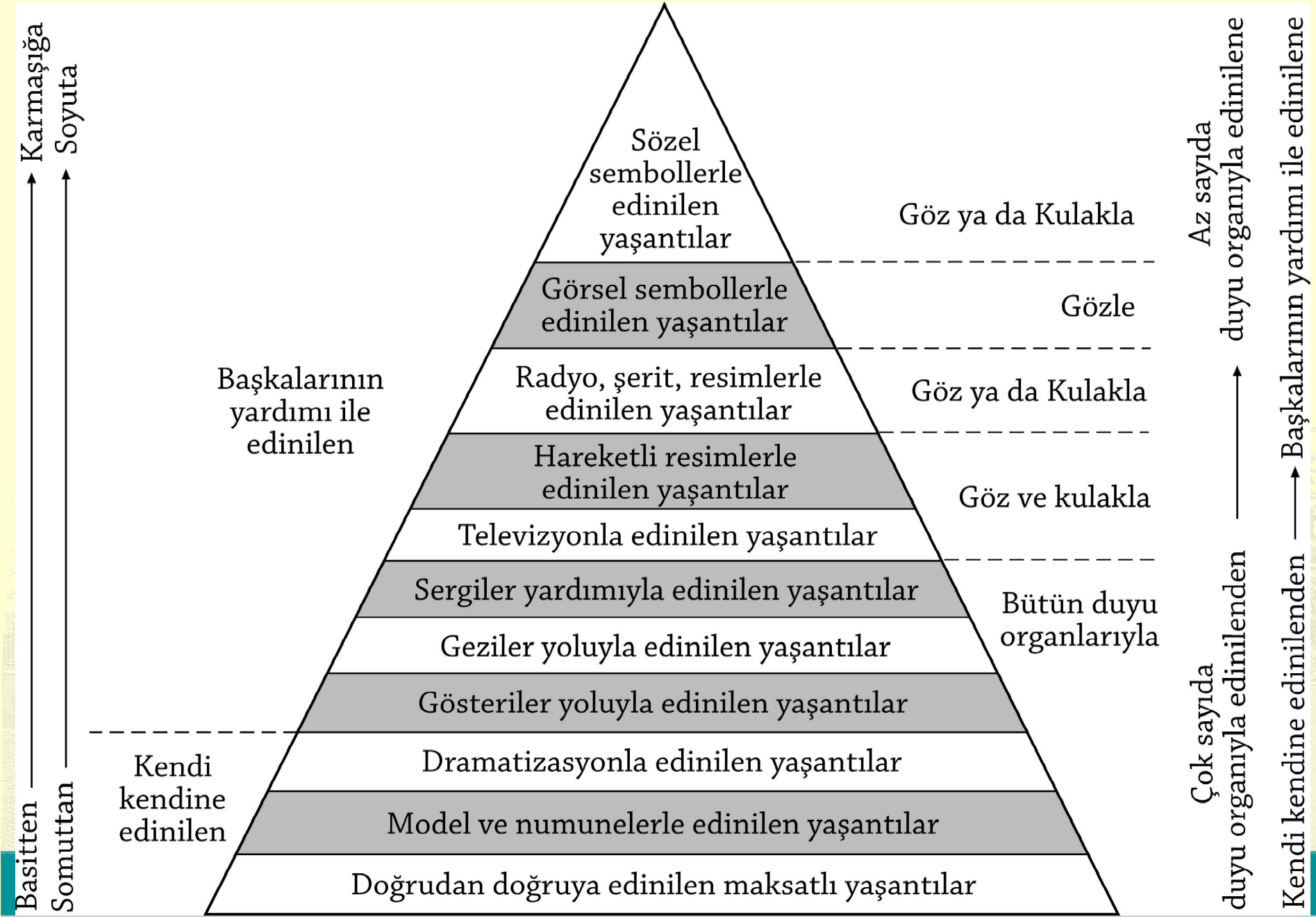
%70

SÖYLEME

%90

YAPMA

AKILDA
TUTMA
(KALICILIK)

SONUÇ OLARAK

1. Öğrenme işlemine katılan duyu organlarımızın sayısı ne kadar fazla ise o kadar iyi öğrenir ve geç unuturuz.
2. En iyi öğrendiğimiz şeyler kendi kendimize yaparak öğrendiğimiz şeylerdir.
3. Öğrendiğimiz şeylerin çoğunu gözlerimizin yardımı ile öğrenebiliriz.
4. En iyi öğretim, somuttan soyuta ve basitten karmaşığa, bilinenden bilinmeyene, yakından uzağa doğru giden öğretimdir.

Verimli bir Kur'an-ı Kerim
Eğitimi için...

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ

Kur'an-ı Kerim dersi öğretmen merkezlidir.

Ders programı veya müfredattan ziyade öğretmenin yeterliliği ve gayreti dersin başarısını belirleyecektir.

Öğretmen vasıflı, mâhir, okuyucu ve okutucu yani kârî ve mukrî olmalıdır.

İyi bir Kur'an eğitimi almamış öğretmenden iyi bir Kur'an eğitimi beklemek yanlıştır.

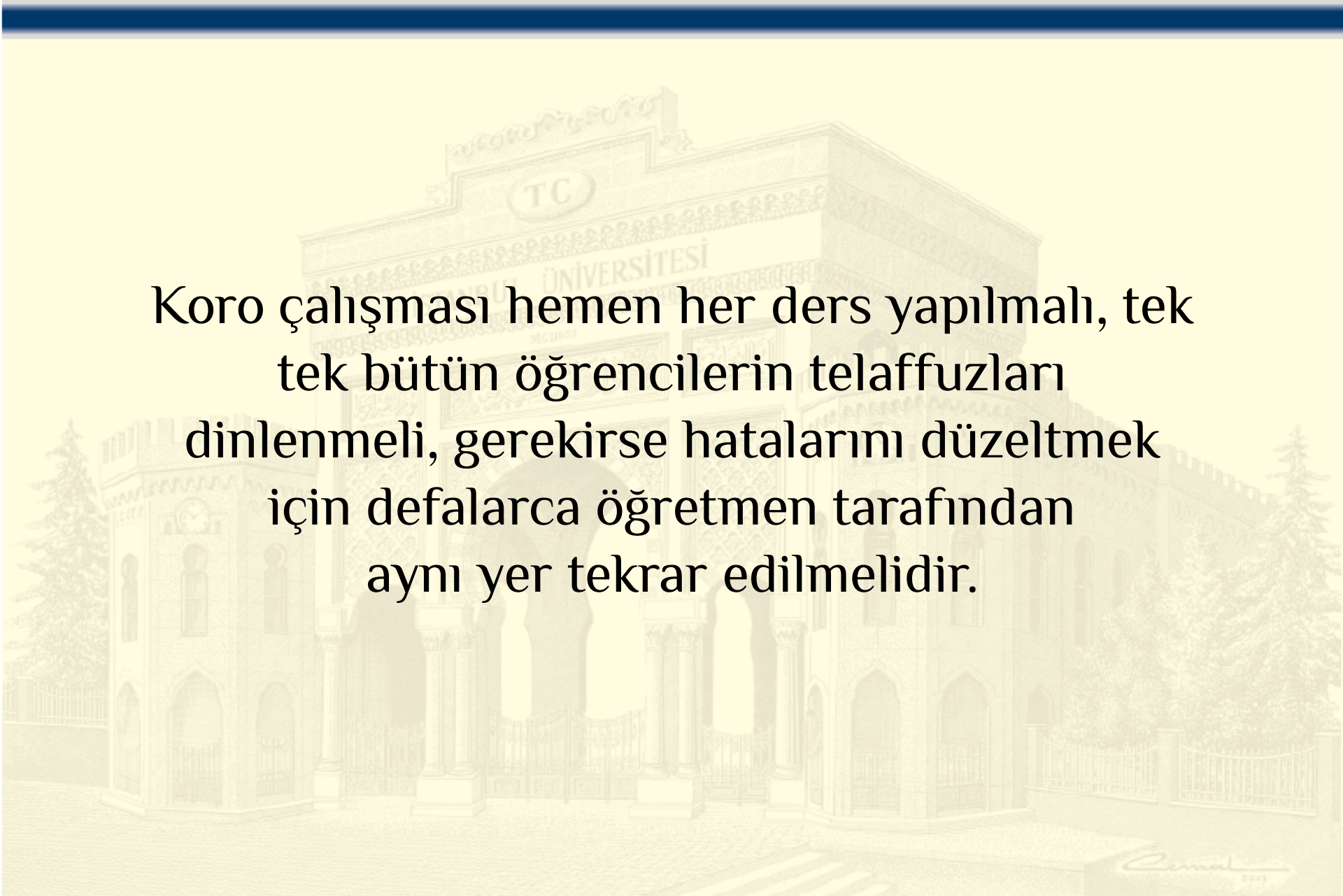
Kişi okuyuşundaki
eksikliği çoğu zaman fark
edemez

Kur'an öğretim CD'lerinden destek almak,
Okumada mâhir olan hocalarla talim
çalışmaları yapmak faydalı olacaktır.

Öğretmen bunu onur meselesi yapmayıp, bir
süre kendisini yetiştirmeye, eksiklerini
gidermeye gayret etmelidir.

Kur'an dersi kulağa hitap ettiği için öğretmen çokça okumalı, kısa kısa okumalı, öğrenci onun okuyuş şeklini görmeli, dudak telaffuzuna dikkat etmeli, okuyuşunu taklit etmeye çalışmalı ve okunan bölümü tekrar etmelidir.

Koro alışması hemen her ders yapılmalı, tek tek bütün öğrencilerin telaffuzları dinlenmeli, gerekirse hatalarını düzeltmek için defalarca ğretmen tarafından aynı yer tekrar edilmelidir.

Öğrencilerin öğrenme, kavrama ve algılama seviyelerinin farklılığı gibi telaffuzları da farklı olabilmektedir.

Dolayısıyla her öğrenciden aynı düzgünlükte okuyuş beklemek mümkün değildir.

Öğrenciler gelişim yüzdesine ve gayretine göre değerlendirilmelidir.

Öğrenciler motive edilmelidir.

Yapabildikleri hususlar takdir edilerek cesaretlendirilmelidirler.

Derste yapamayan öğrenci üzerinde fazla durulmamalı arkadaşları arasında kendini küçük düşmüş hissetmesine sebep olunmamalıdır. Bu gibi öğrenciler ders dışında özel olarak desteklenebilir.

Dersi sevdirme gayretinde olmak gerekir.

Kur'an dersini seven
öğrenci Kur'an'ı sever, okumayı sever,
öğrenmeyi sever.

Tecvit öğretiminde kolay, anlaşılır ve sade bir dil kullanmak, şekil, çizim ve materyallerden faydalanmak verimi arttıracaktır.

Kur'an dersinde eğitim teknolojileri kullanmak dersin verimliliğini artıracaktır.

Kur'an eğitimi için hazırlanan görüntülü ve sesli CD ler ve diğer eğitim materyallerinden yararlanmak öğrencilerin derse ilgisini artıracak, öğretimi kolaylaştıracaktır.

Öğrencilerin imkanlar ölçüsünde
kıraati iyi olan uzmanlarla veya din
görevlileri ile buluşturulmaları ve
onların desteklerinin alınması
verimliliği arttıracaktır.

Kur'an dersi, dersin işleniş yöntem ve teknikleri üzerine öğrencilerin değerlendirmeleri ve eleştirileri alınabilir.

Her dönemin sonunda yazılı bir değerlendirme almak öğretmenin öğrenci gözüyle kendisini görmesini sağlayacaktır.

Öğrencilerin derse teşviki ve Kur'an'ın anlamıyla buluşmaları açısından okunan bölümlerin meali verilebilir ve kısa açıklamalar yapılabilir.

Derslerin kıraat ağırlıklı, meal katkılı işlenmesi verimi arttıracaktır.

Eğitim yöntemleri konusunda okumalar yapmalı, meslektaşlarımız ile paylaşımlarda bulunulmalıdır.

Onların derslerindeki yöntemlerden de istifade edilmeli, dersin meslektaşlarımız tarafından gözlemlenmesine ve değerlendirilmesine fırsat verilmelidir.

Meslektaşlarımızı bazen sınıfımıza davet ederek onların değerlendirme ve eleştirilerini alabiliriz.

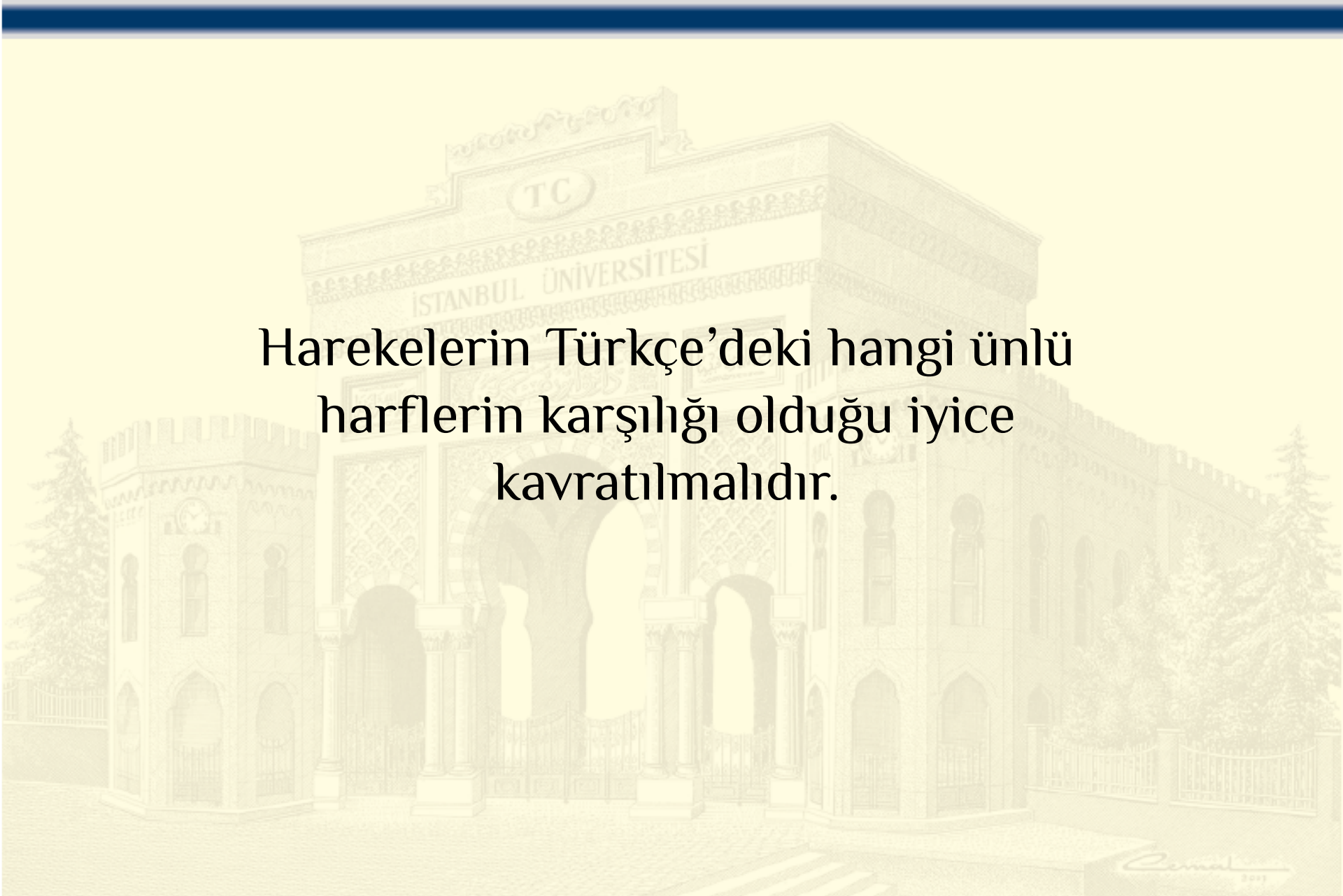
ا ب ت ث

Elifba Öğretimi

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ

Harflerin isimleri üzerinde çok durmadan üstün, esre ve ötre ile harflerin okunuşlarını uygulayarak okutmaya başlanmalıdır.

ج ج ج

Harekelerin Türkçe'deki hangi ünlü harflerin karşılığı olduğu iyice kavratılmalıdır.

Harekelerle
beraber
harflerin
başta, ortada
ve sonda
yazılışları da
öğretilir.

Harfin Konumu	Harfin Yazılış Şekli	Örnek
 Tek Başına	Bitişmemiş şekli	ب
 Başta	Kendinden sonraki harfle bitişmiş şekli	بـ
 Ortada	Hem önceki hem sonraki harfle bitişmiş şekli	بـ
 Sonda	Kendinden önceki harfle bitişmiş şekli	بـ

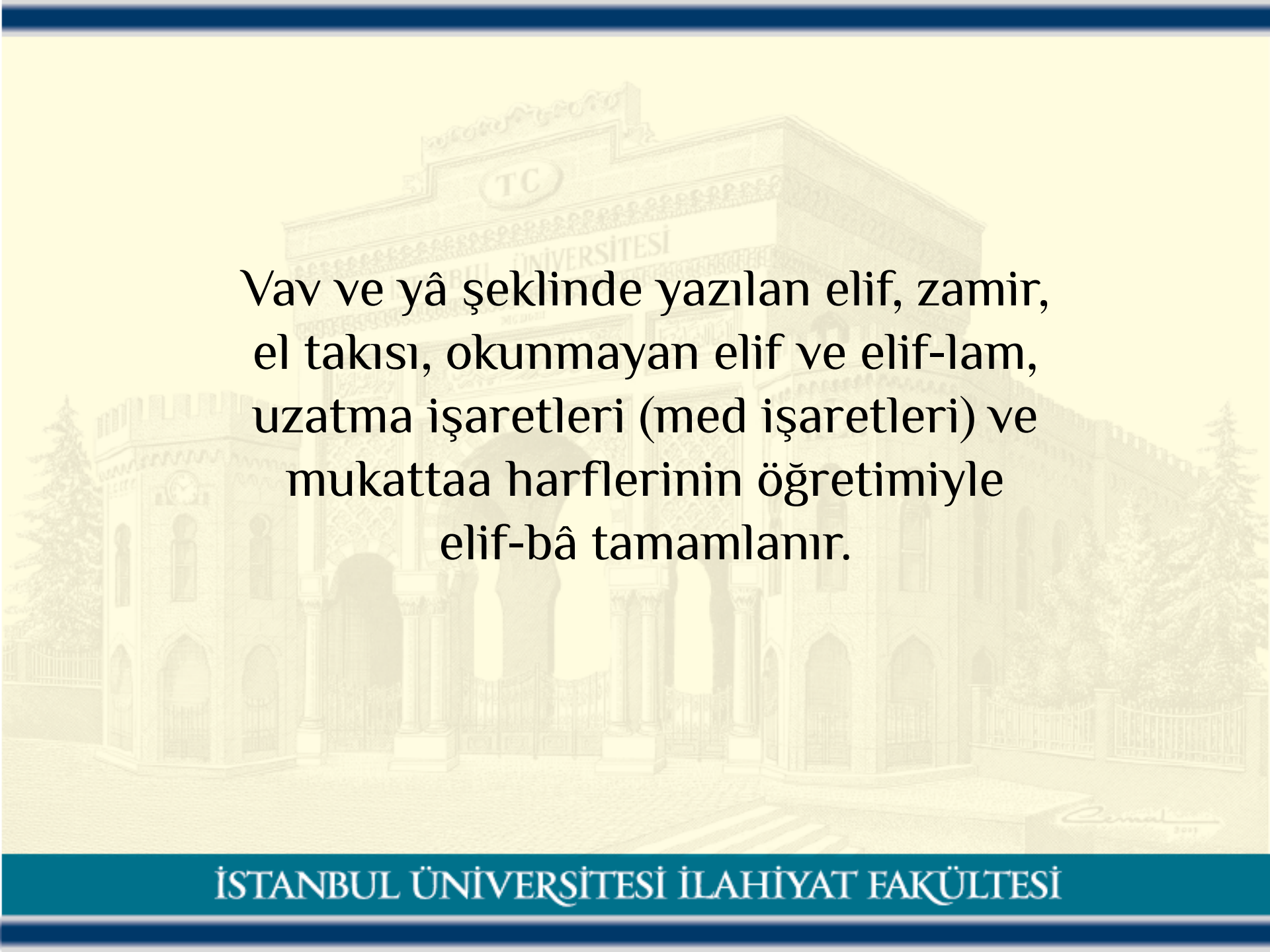
Kelime
öğretimine
geçildiğinde
harflerin önce
ayrı ayrı, sonra da
bitişik yazılışları
gösterilir.

أَءِأُ	بَءِبُ	تَءِتُ	ثَءِثُ
جَءِجُ	حَءِحُ	خَءِخُ	دَءِدُ
ذَءِذُ	رَءِرُ	زَءِزُ	سَءِسُ
شَءِشُ	صَءِصُ	ضَءِضُ	طَءِطُ

Cezm, şedde, medler ve tenvin öğretilirken bütün harflerin okunuşu aşağıdaki gibi yapılır.

Bu esnada harflerin mahreçleri doğru, açık ve net bir sesle telaffuz edilerek koro çalışması yapılır. Sonra da örneklere geçilir.

بَ	بِ	بُ	بِ	بَ
بِ	بِ	بِ	بِ	بِ
بِ	بِ	بِ	بِ	بِ

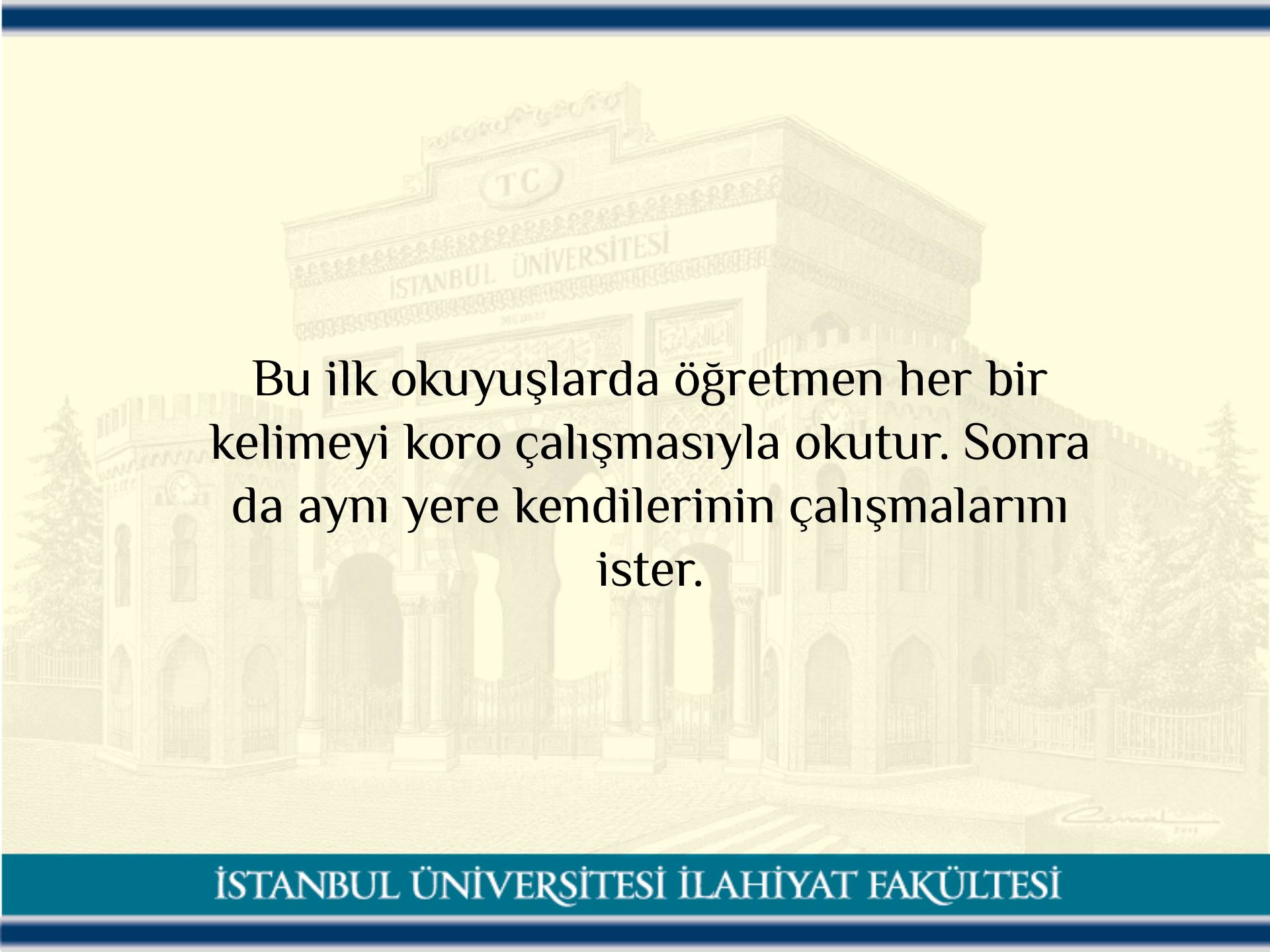
Vav ve yâ şeklinde yazılan elif, zamir,
el takısı, okunmayan elif ve elif-lam,
uzatma işaretleri (med işaretleri) ve
mukattaa harflerinin öğretimiyle
elif-bâ tamamlanır.

Elif-bâ kitabındaki örnekler ve alıştırımların hepsi olmasa da bir kısmı koro çalışmasıyla okutulur.

Bu çalışmayla öğrencilerin Kur'an okumaya alıştırılması ve telaffuzlarının düzeltilmesi sağlanmış olacaktır.

Öğrencilerin Kur'an okumaya geçme heyecanlarını canlı tutmak için namaz duaları ve kısa sureler üzerinde fazla durmadan Fatiha ve Bakara 1-5. ayetlerden okuma çalışmalarına başlanılır.

Bu ilk okuyuşlarda öğretmen her bir kelimeyi koro çalışmasıyla okutur. Sonra da aynı yere kendilerinin çalışmalarını ister.

Elif-bâ okuturken harfleri mahreçleriyle beraber düzgün kavratmaya dikkat edilir. Bunun için de harf talimi yaptırılır.

Harflerin mahreç ve telaffuzlarının düzgün öğretilmesinde dijital eğitim içeriklerinden yararlanılabilir.

Harflerin mahreç ve telaffuzlarını öğretirken bazı harf gruplarının öğretimine özen gösterilir.

Bu harflerin okunuşları iyi kavratılır.

YAKIN VE BENZER SESLERİ AYIRALIM

د
ط
ظ

D

ذ
ز
ظ

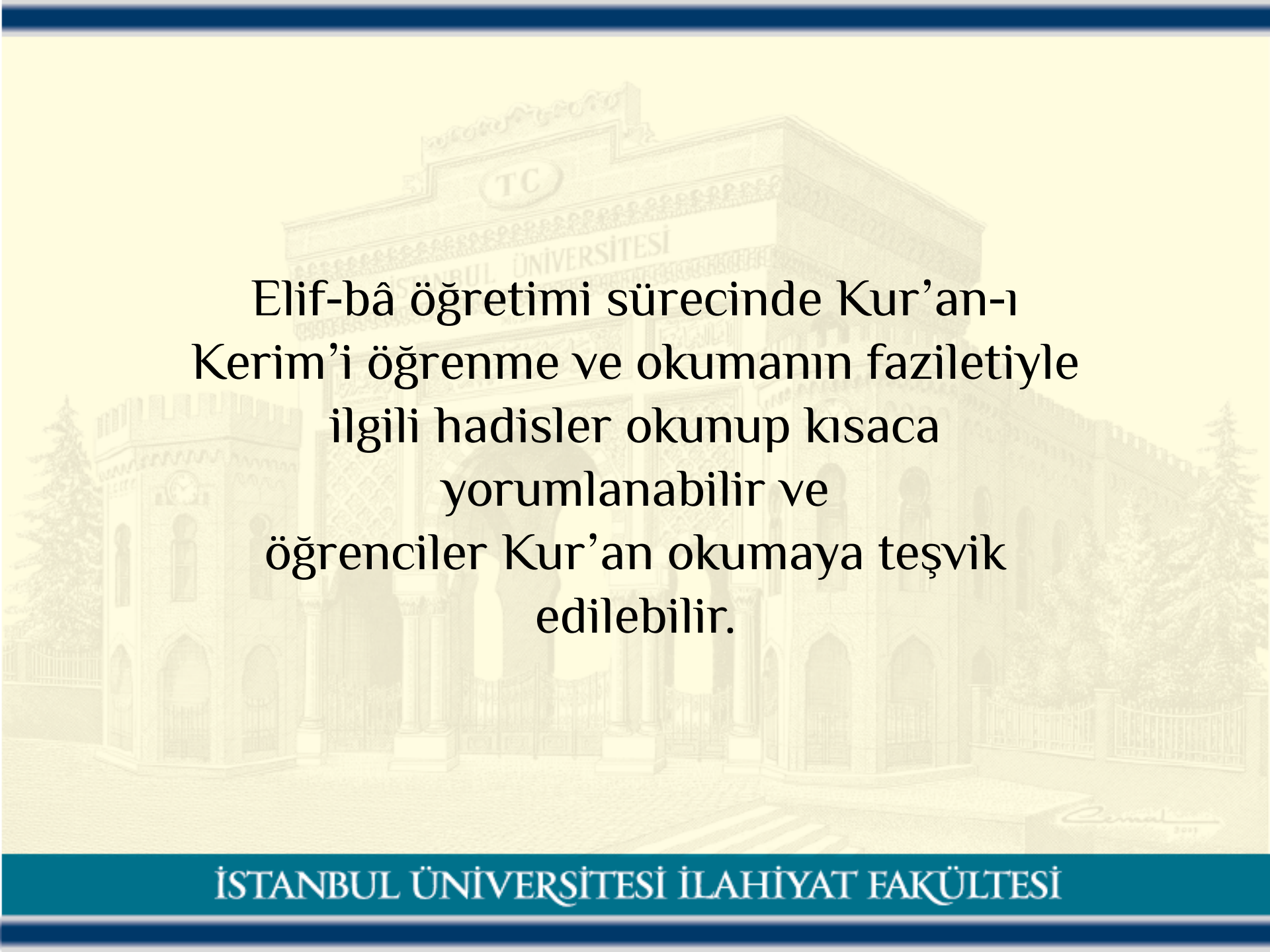
Z

ث
س
ك

S

ح
ه

H

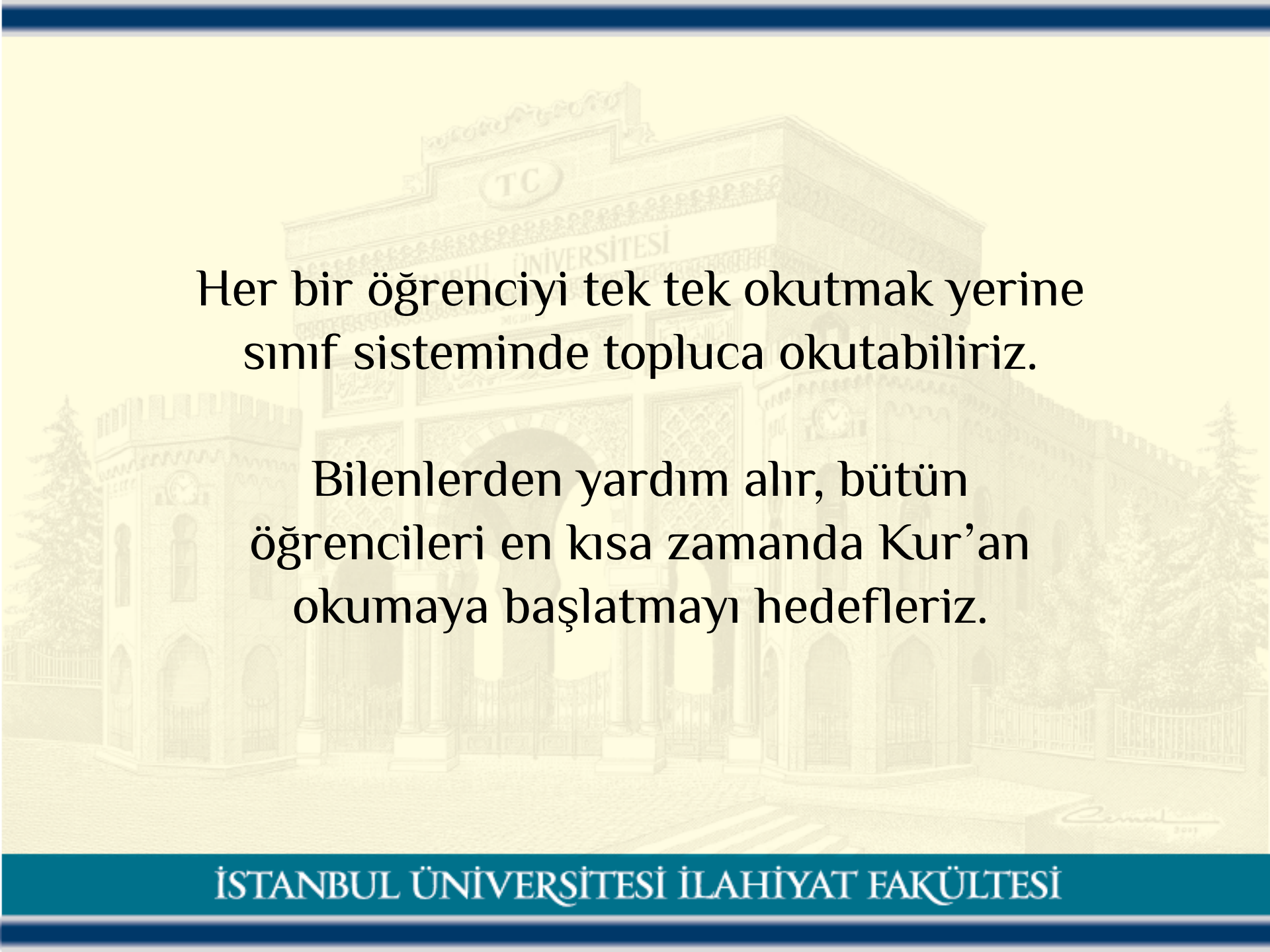

Elif-bâ öğretimi sürecinde Kur'an-ı Kerim'i öğrenme ve okumanın faziletiyle ilgili hadisler okunup kısaca yorumlanabilir ve öğrenciler Kur'an okumaya teşvik edilebilir.

A 3D rendered scene showing a teacher figure standing at a whiteboard, pointing at it, while a group of student figures sits in a semi-circle in front of the board. The background is a large, ornate building with the word "İSTANBUL" visible on its facade. The scene is set against a light yellow background.

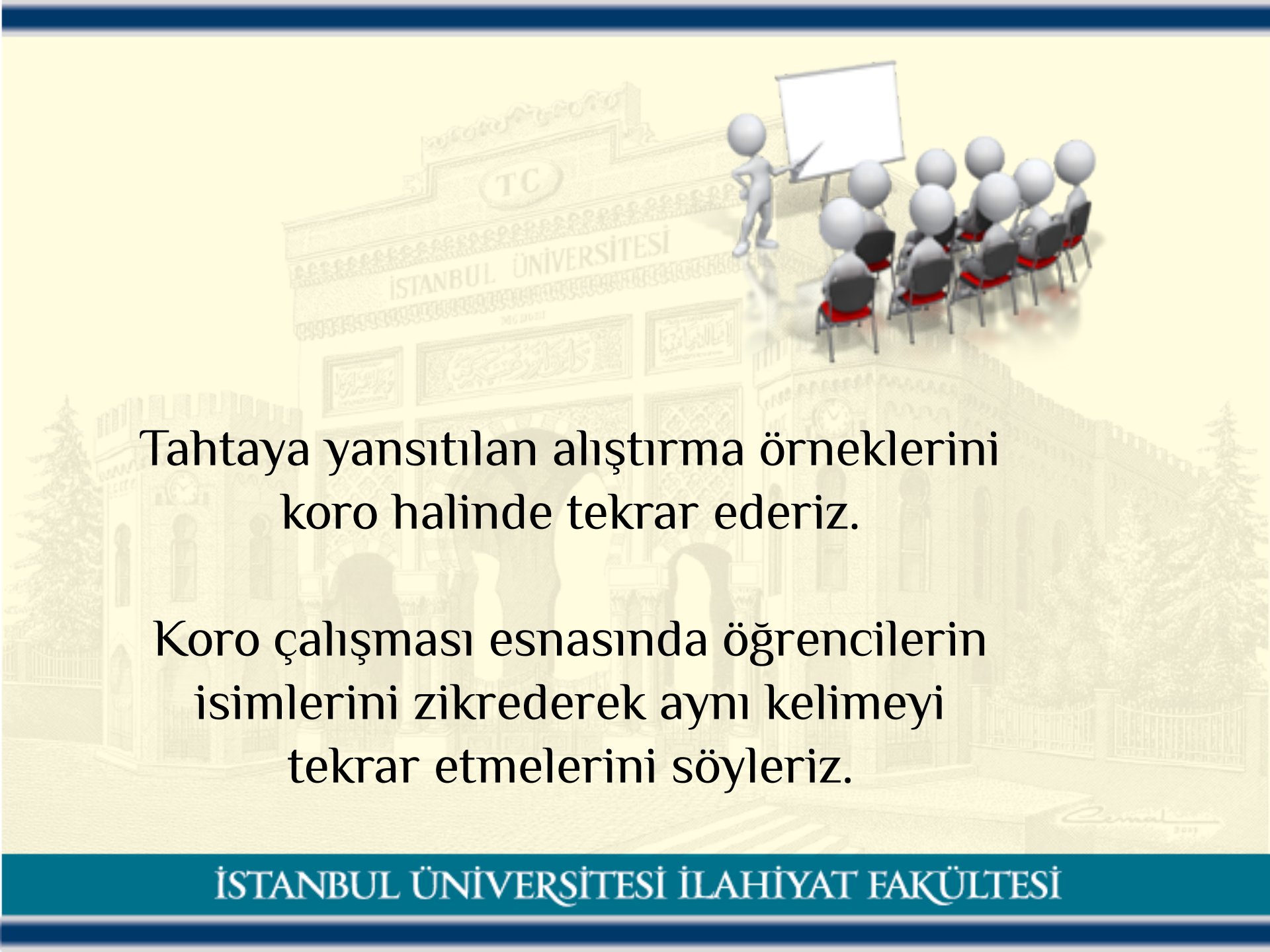
Elifba Öğretiminde Sınıf Yönetimi

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ

Her bir öğrenciyi tek tek okutmak yerine
sınıf sisteminde topluca okutabiliriz.

Bilenlerden yardım alır, bütün
öğrencileri en kısa zamanda Kur'an
okumaya başlatmayı hedefleriz.

Tahtaya yansıtılan alıştırma örneklerini
koro halinde tekrar ederiz.

Koro çalışması esnasında öğrencilerin
isimlerini zikrederek aynı kelimeyi
tekrar etmelerini söyleriz.

Öğrencileri bir an önce okumaya başlatmak için Kur'an okumayı bilen öğrencilerden ve gönüllü velilerden yardım alırız.

Öğrencilerin ikili ya da üçlü gruplar hâlinde çalışmalarını ve birbirlerini dinlemelerini sağlarız. Kur'an okumayı bilen her öğrencinin yanına yeni öğrenen birini oturturuz.

Öğrencilerin daha çabuk okumayı kavramaları ve harfleri, kelimeleri öğrenmeleri için yazılı çalışma yaptırırız.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Yüzüne Kur'an Okuma Öğretimi

Tam bir sayfayı
değil de birkaç satırı defalarca okutarak,
okumayı geliřtirmek öncelikli hedef
olmalıdır.

Fatiha ve Bakara 1-5.
ayetlerden okuma
çalışmalarına
başladığımızda her bir
kelimeyi koro
çalışmasıyla okuturuz
ve kısa bölümler
halinde biz okuruz
öğrencilere tekrar
ettiririz.

Kur'an'ın ilk sayfalarından
satır satır yüzüne okuma çalışmaları
yaptırılır.

Azâmî üç satır, kelime kelime veya birkaç
kelime halinde koro okuyuşu ile talim
usulüyle okutulur.

Öğrencilerin aynı satırları yaklaşık
15-20 defa okumaları sağlanır.

Çok yer okumak/okutmak değil az
yeri çok defa doğru okumak/okutmak
önemlidir.

Birkaç sayfa bitinceye kadar aynı metot uygulanır.

Öğrenciler belirli bir seri okuyuşa ulaştıkları tespit edildikten sonra “**üç satır**” sınırı “**beş satıra**” çıkarılır ve aynı metotla yapılacak olan yüzüne çalışmalarını bu kez beş satır üzerinden yürütülür.

Bu şekilde okutmaya bir süre devam edilir.

Daha sonra öğrencinin durumuna göre
yarım sayfaya geçilebilir.

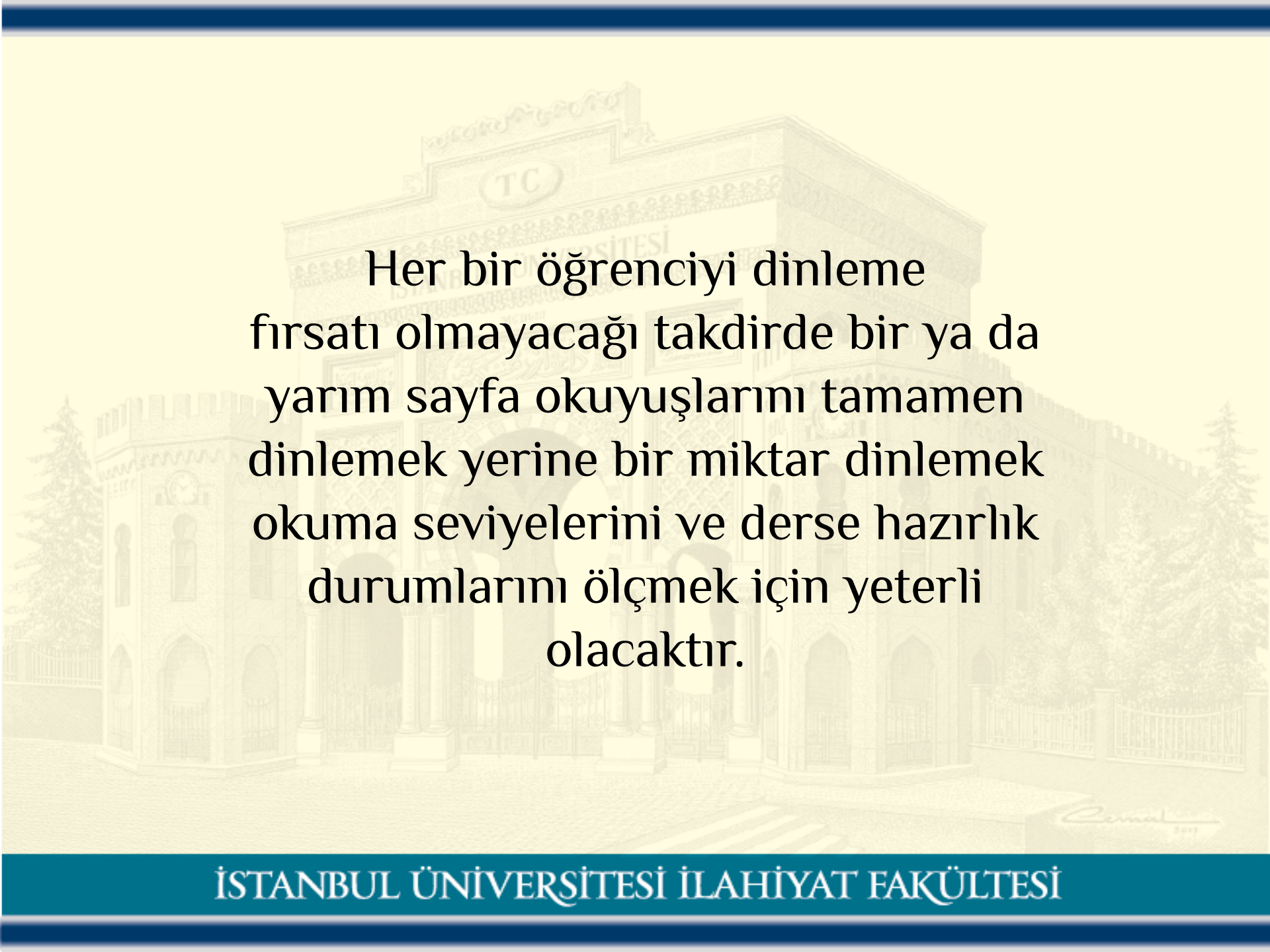
Yarım sayfayı çok okuma metodu
öğrencinin okuma hızına göre bir müddet
devam ettirilir.

Yarım sayfayı güzel okuyan öğrenci artık
bir sayfaya geçirilir.

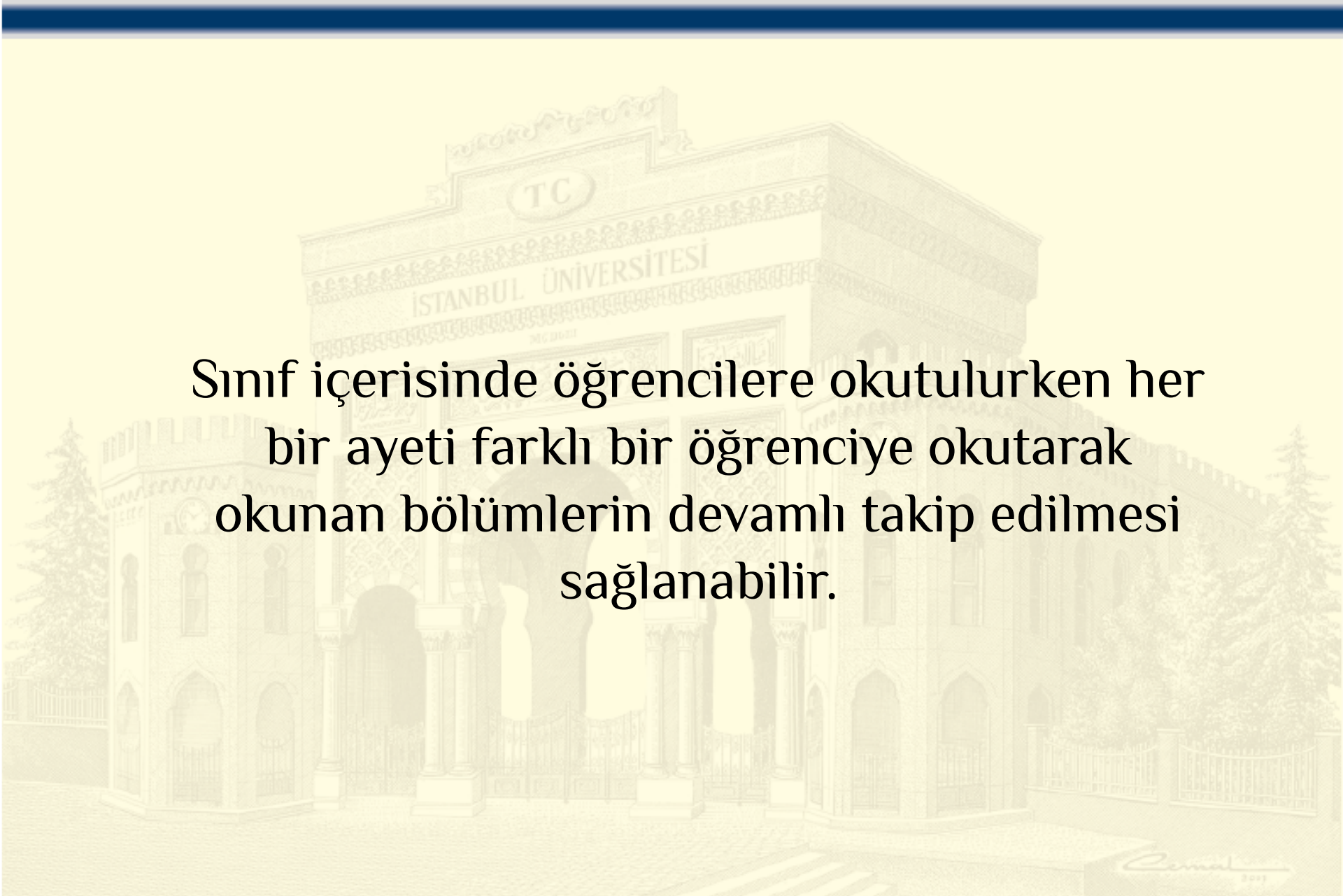
Koro okuyuşu ile çalıştırılıp öğrencilerin
ders dışı en az on defa okuyarak derse
gelmeleri sağlanır.

Kalabalık sınıflarda öğrenciler arasında gruplar oluşturup kendi içlerinde birlikte çalışmaları ve birbirlerini dinlemeleri sağlanabilir.

Her bir öğrenciyi dinleme fırsatı olmayacağı takdirde bir ya da yarım sayfa okuyuşlarını tamamen dinlemek yerine bir miktar dinlemek okuma seviyelerini ve derse hazırlık durumlarını ölçmek için yeterli olacaktır.

Sınıf içerisinde öğrencilere okutulurken her bir ayeti farklı bir öğrenciye okutarak okunan bölümlerin devamlı takip edilmesi sağlanabilir.

Yüzüne okumalarda derste
kimin okuyacağı kur'a ile ya da hocanın
seçtiği sıraya göre olursa öğrenciler
kendilerini her an derse hazırlıklı olmak
durumunda hissederler.

Bir ayet dahi olsa olabildiğince çok öğrenci derste okutulur.

Bir öğrenciye tam sayfa ayırıp diğer öğrencilerin okumasına zaman yetmemesi gibi bir duruma düşülmesinden sakınılır.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Doğru ve Düzgün Okuma (Tecvitli Okuma)

Kelimeleri ve kısa bölümleri okuruz,
öğrenciler tekrar eder.

Tekrarların arasında ismiyle hitap ettiğimiz öğrencilere bireysel tekrar ettiririz.

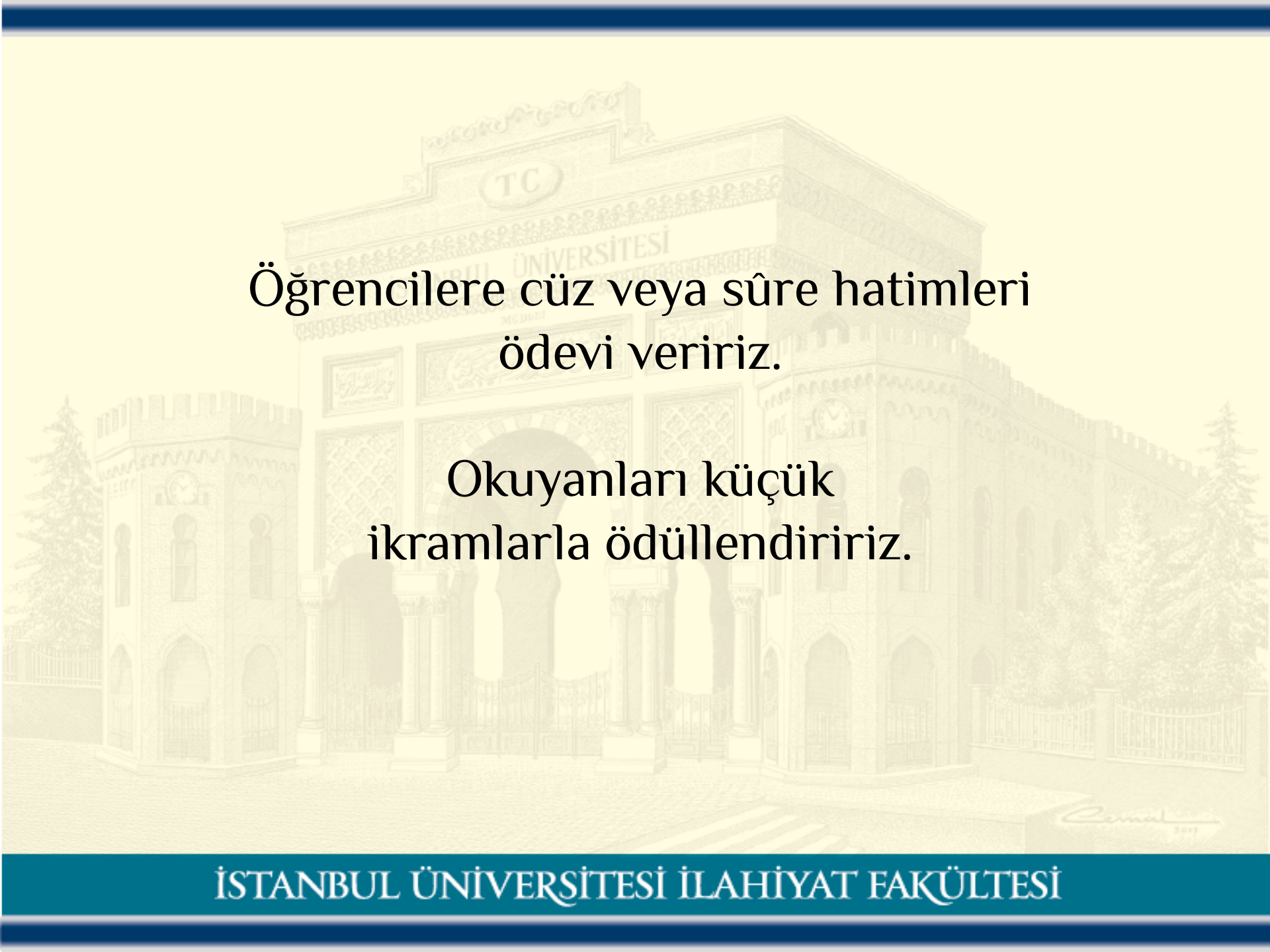
Bazen de grup olarak tekrar yaptırır ve yanlışlıkları anında düzeltiriz.

İmkânlar ölçüsünde yüzüne okunan veya ezberlenecek olan bölümleri USB bellek veya CD ortamında öğrencilere verebiliriz.

Böylece evde, yolda veya boş zamanlarında devamlı dinlemelerine, düzgün öğrenmelerine, kulak aşinalığı kazanmalarına ve ezberlemelerine yardımcı oluruz.

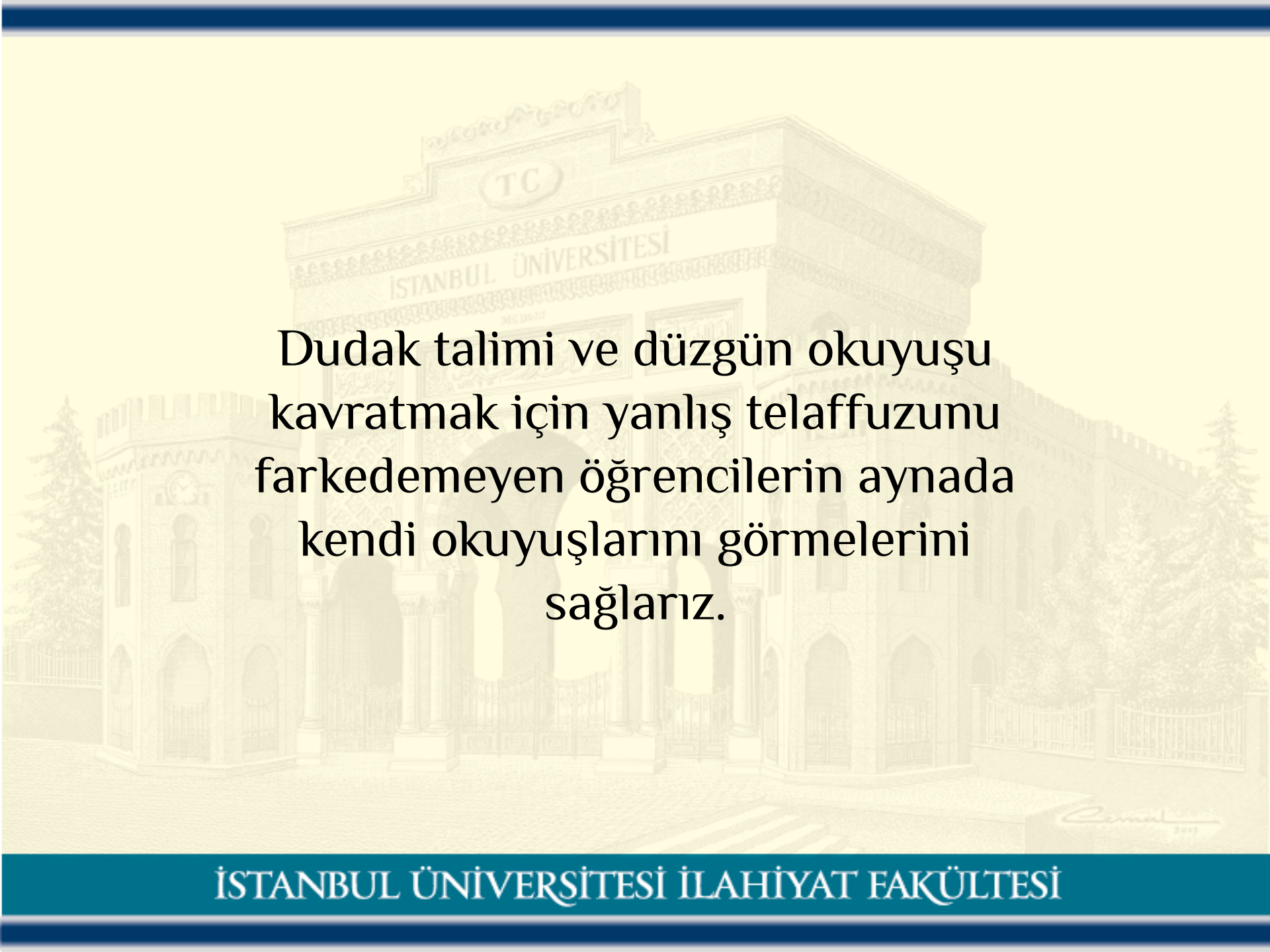
Yüzüne ve ezber derslerinde şartlar uygun olursa öğrenciler kendi okuyuşlarının ses kaydını yaparlar.

Ses kayıtlarını dinleyerek hatalarını tashih etmeye çalışırlar.

Öğrencilere cüz veya sûre hatimleri
ödevi veririz.

Okuyanları küçük
ikramlarla ödüllendiririz.

Dudak talimi ve düzgün okuyuşu kavratmak için yanlış telaffuzunu farkedemeyen öğrencilerin aynada kendi okuyuşlarını görmelerini sağlarız.

Öğrencilerin okuyuşlarını dikkatle dinler
ve hiçbir hatayı kaçırmayız.

Özellikle de genize ses kaçırma
olduğunda, öğrenciden burnuna
dokunmasını isteyerek genizden gelen ve
gelmeyen sesi fark etmesini sağlarız.

Mahreçlerinde problem olan öğrencilerle
birebir meşgul olur ve problemin çözümü
için çalışırız.

Sınıf içerisinde çok zorlamadan
arkadaşları içinde mahcup etmeyerek
müsamahalı davranırız ve ders aralarında
ilgileniriz.

Yüzüne Okumayı Hızlandırmak (Seri Okumak)

Yüzüne okumayı geliştiren öğrencilere
“çok sayfa okutmak yerine aynı sayfayı
çok defa okutmak” tercih edilir.

Böylece kelimeler ve ayetler pekişir.

Çalıştığı bölümü -yarım sayfa da olabilir- en az 20 defa okuması istenir.

Öğretmenin defterine öğrencinin her bir okuyuşu için hangi tarihte, hangi sayfayı, kaç defa okuduğu ve kendisine not olarak ne takdir edildiği mutlaka not edilir.

Böylece öğrencinin okuma süreci hoca tarafından takip edilmiş olur. Bir süre bu çalışmaya devam edilirse iyi bir netice alınacaktır.

..... OKULU
KUR'AN-I KERİM DERSİ YÜZÜNE OKUMA ÇİZELGESİ

Adım ve Soyadım :

Okuduğum Sayfa/Bölüm	Öğretmenimin Okumamı İsteddiği Sayı	İlk Okuyuşumdaki Süre	Toplam Okuduğum Sayı	Son Okuduğumdaki Süre	Değerlendirme
إن الذين					
يخادعون الله					

Çizelgede 20 günlük zaman dilimi bulunabilir.

..... OKULU
KUR'AN-I KERİM DERSİ YÜZÜNE OKUMA ÇİZELGESİ

Adım ve Soyadım :

Okuduğum Sayfa	İlk Okuyuşumdaki Süre	Toplam Okuduğum Sayı	Son Okuduğumdaki Süre	Tecvitli Okuduğum Sayı	Manasını Okuyup Okumadığım	Değerlendirme
أَلْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ						
وَإِذْ اعْتَزَلْتُمُوهُمْ						
وَكَذَلِكَ أَعْتَرْنَا						

“Mermeri delen suyun çokluğu değil, sürekliliğidir.”

Öğrencilerin okuyuşları öğretmenin defterine aşağıdaki tablo esas alınarak kaydedilir. Böylece hangi öğrencinin, hangi tarihte, nereyi, kaç defa ve kaç dakikada okuduğu; okuma süreci gözlemlenmiş olur.

..... SINIFI YÜZÜNE TAKİP ÇİZELGESİ

Öğrencinin Adı-Soyadı	Okuduğu Sayfa	Toplamda Okuması Gereken Sayı	Toplamda Okuduğu Sayı	Okuduğu Süre	Tarih	Not/ Değerlendirme
.....						

Bir süre sonra “dakikalı okuyuş” a geçerek öğrenciler arasında tatlı bir yarış başlatılır.

Buna göre sınıf seviyesini dikkate alarak belirli bir sürenin altında okuyan öğrenciler şampiyon ilan edilebilir.

Günün şampiyonları belirlenebilir.

Hızlı okuma çalışmaları, ezber okumaları ve terkil ile yüzüne okutma çalışmaları devam ederken de paralel olarak sürdürülebilir.

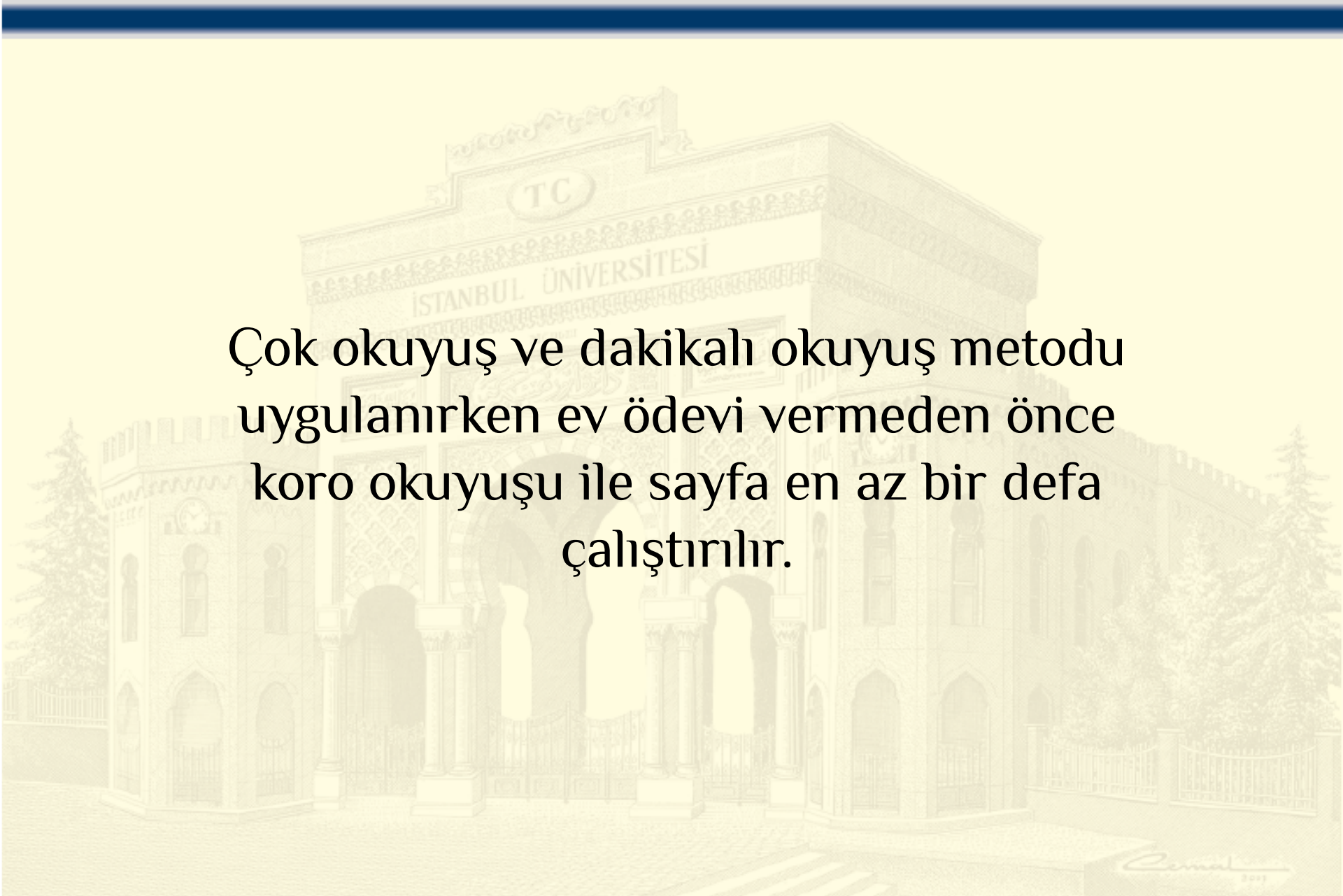
Bu alıřma diđerlerine mani olmaz.

Öğrenciler dakika tutarak birbirlerini de dinleyebilirler.

Hızlı okumayı kazandırmada öğrencinin okuma hızına göre okuma sayısı farklı verilebilir.

Okuma sayısı her öğrenciye aynı sayıda verilmek zorunda değildir.

Çok okuyuş ve dakikalı okuyuş metodu uygulanırken ev ödevi vermeden önce koro okuyuşu ile sayfa en az bir defa çalıştırılır.

A 3D rendered scene showing a teacher figure standing at a whiteboard, pointing at it, while a group of student figures sits in a semi-circle of chairs facing the board. The background is a large, ornate building with the word 'İSTANBUL' visible on its facade. The scene is set against a light yellow background.

Yüzüne Okumada Sınıf Yönetimi

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ

Sınıfta öğrenci sayısı çok olursa her bir öğrenciyi tek tek dinlemek mümkün olmayabilir.

Bu durumda kalfa sisteminden ya da grup çalışmalarından yararlanır.

Öğrenciler birbirlerinin okuyuşlarını dinleyebilirler.

Mevcudu çok olan sınıflarda çalışma grupları oluştururuz.

Öğrencilerin birlikte çalışmalarını ve birbirlerini dinlemeleri sağlarız.

Her bir öğrenciyi dinlemek için
çalışılan yerin tamamını değil
de bir kısmını dinleriz.

Böylece derste her bir öğrenciyi
dinleme imkanı olur.

Her bir ayet farklı bir öğrenciye
okutulabilir. Birbirlerini takip ederler.

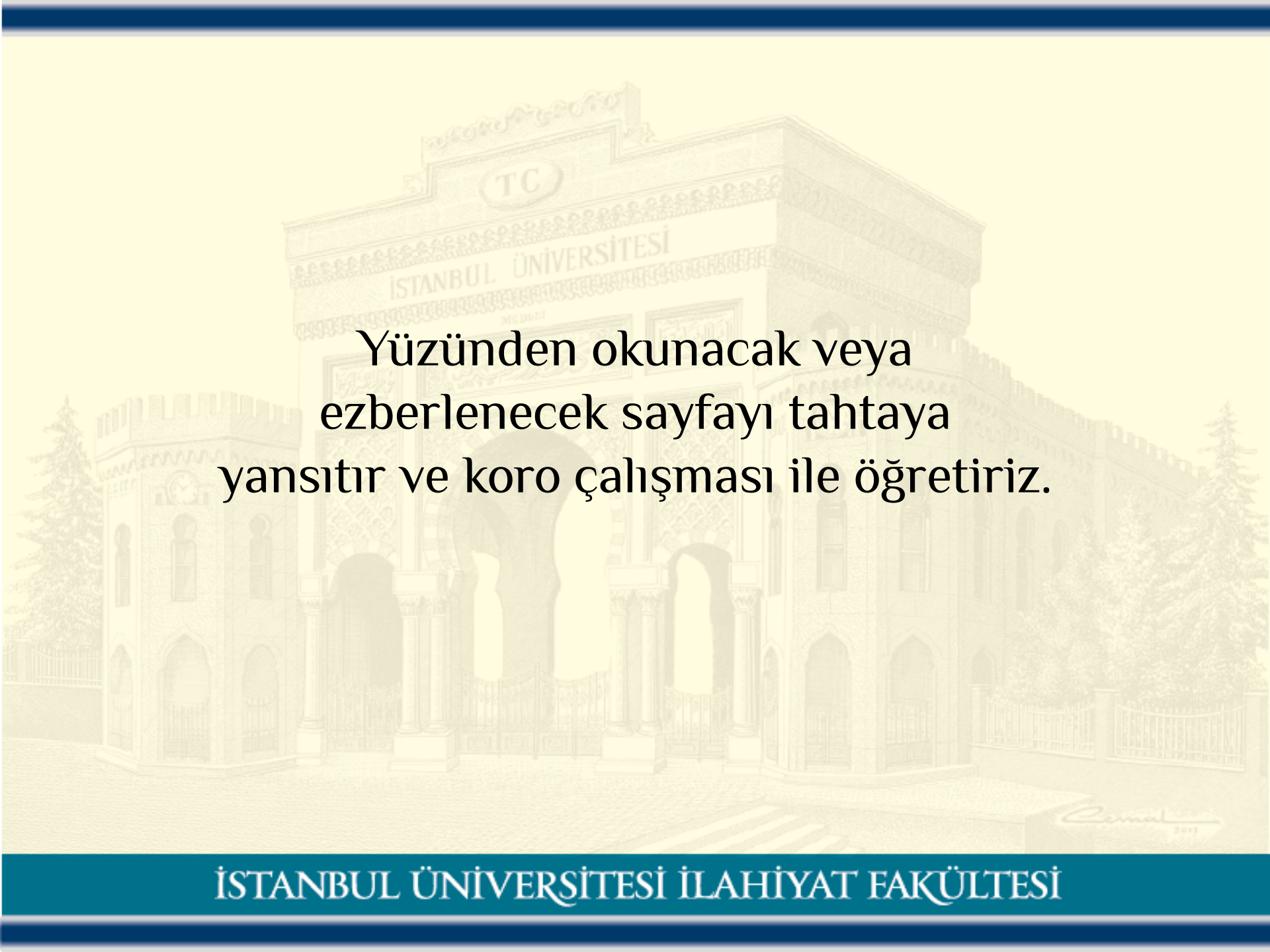

Yüzüne okumalarda derste kimin okuyacağı kur'a ile ya da hocanın seçtiği sıraya göre olursa öğrenciler kendilerini her an derse hazırlıklı olmak durumunda hissederler.

“Kur’an-ı Kerim dersi sadece dinleme dersi değildir. Öğretme dersidir.”

İlkesinden hareketle öğrencilerden okuması istenen her bir bölümü defalarca okur ve okuturuz.

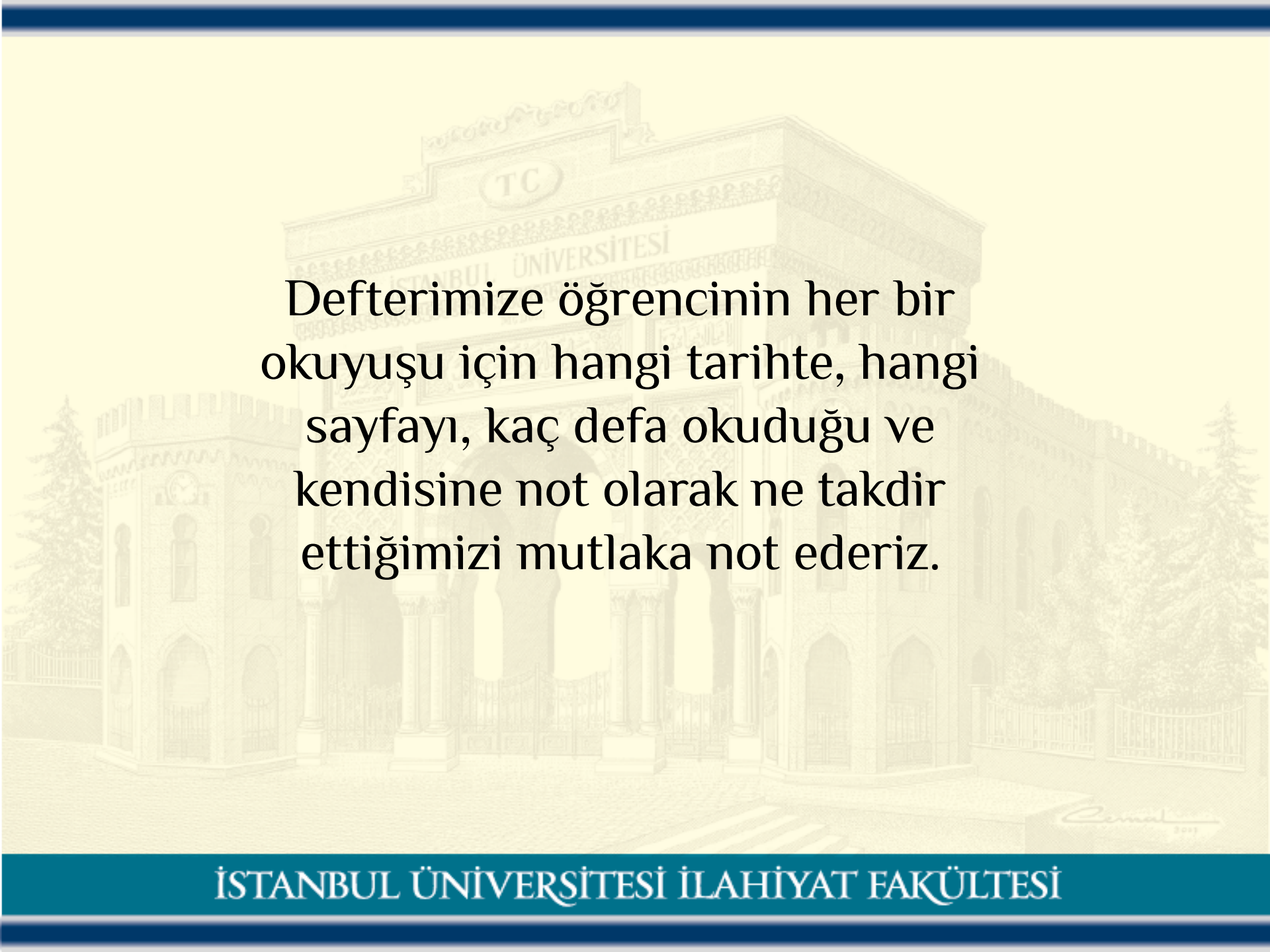
Dersi derste öğretmek gerekir.

Yüzünden okunacak veya ezberlenecek sayfayı tahtaya yansıtır ve koro çalışması ile öğretiriz.

Öğrencilerin öğretmeni takip etmeleri
veya mushafa bakmalarını
sağlamak için sınıf hakimiyetine
dikkat ederiz.

Onların arasında dolaşırız, öğretmen
masasında oturup kalmayız.

Defterimize öğrencinin her bir okuyuşu için hangi tarihte, hangi sayfayı, kaç defa okuduğu ve kendisine not olarak ne takdir ettiğimizi mutlaka not ederiz.

Öğrencilerin takip çizelgelerini sınıfa
getirmelerini isteriz.

Çizelge getirenlerden okutmaya başlar
ve her bir öğrenci için değerlendirme
yazar, kendisine tekrar iade ederiz.

Öğrencilerin bireysel özelliklerini dikkate alırız.

Onların durumuna göre okuma sayısını farklı verebiliriz.

Ölçme ve değerlendirmede bireysel farklılık ve kabiliyetleri göz önünde bulundurarak her bir öğrenciyi kendi durumuna göre değerlendiririz.

TEŞEKKÜR EDERİM...

mismailbagdatli@yahoo.com

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ